

Centraal KerkBestuur van Alken
Gemeentebestuur van Alken

Kerkenbeleidsplan Alken 2026 - 2031

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Foto's op de voorpagina: © Geert Renckens, 2024-12-04

- bovenaan: St.-Aldegondiskerk met links het voormalig klooster van de Kanunnikessen van het H.Graf.
- linksonder: kerk O.L.Vrouw-Onbevlekt-Ontvangen, Terkoest, met rechts het kasteel, voormalig klooster en kapel d'Erckenteel.
- rechtsonder: St.-Joriskerk met links de voormalige pastorij, nu: kinderopvang v.h. gemeentebestuur.

Samenstelling: Geert Renckens, secretaris van het Centraal KerkBestuur van Alken
Rik Geladé, voorzitter van het Centraal KerkBestuur van Alken

Inhoud

Inleiding	4
Geschiedenis	5
Context anno 2025	6
Kerkelijk	6
Staatkundig	6
Pastoraal	7
Cultureel	7
Bevolking	8
Kortenbos	8
Fiche: Sint-Aldegondis (“Alken-centrum”)	10
Identificatie	10
Beschrijving	10
Cultuurhistorische waarde	10
Architecturale mogelijkheden	11
Bouwfysische toestand	11
Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	11
Beschrijving van het actuele gebruik en de actuele functies	11
Fiche: O.L.Vrouw Onbevlekt Ontvangen, Terkoest	13
Identificatie	13
Beschrijving	13
Cultuurhistorische waarde	13
Architecturale mogelijkheden	13
Bouwfysische toestand	14
Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	14
Beschrijving van het actuele gebruik en de actuele functies	14
Fiche: Sint-Joris	16
Identificatie	16
Beschrijving	16
Cultuurhistorische waarde	16
Architecturale mogelijkheden	16
Bouwfysische toestand	17
Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	17
Beschrijving van het actuele gebruik en de actuele functies	17
Toekomstig gebruik en plan van aanpak	19
Begripsverklaring: herbestemming of neven-gebruik in ruimte en tijd	19
Zondagskerk	19
Modernisatie	20
Nevengebruik	20
O.L.Vrouw-Onbevlekt-Terkoest	20
Sint-Joris	21
Visie voor Alken	21
Samenwerking Gemeentebestuur en Centraal Kerkbestuur (CKB)	21
Geraadpleegde bronnen	22

Inleiding

De volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente **3570 Alken** komen aan bod :

- **Sint-Aldegondiskerk, Hoogdorpsstraat 1**
- **Sint-Joriskerk, Sint-Jorisstraat 46**
- **O.L.V. Onbevlekt Ontvangen, Claes d'Erckenteelplein 1**

In 2011 roept Geert Bourgeois, minister-president van Vlaanderen, de kerkelijke en gemeentelijke overheden op om een kerkenbeleidsplan op te maken. Dat resulteerde voor de parochiefederatie Alken in het kerkenplan 2013-19. In 2017 werd het kerkenbeleidsplan (KBP) volledig herzien. Daarbij was er meermaals overleg met de bevolking en de parochianen. Dit document bouwt grotendeels verder op dat kerkenbeleidsplan waarbij de niet veranderlijke informatie behouden werd. Andere informatie, zoals bevolkingsaantallen per wijk, actueel gebruik van de kerken en toekomstvisie werden aangepast na overleg door het Centraal KerkBestuur (CKB) van Alken met de 3 kerkfabrieken.

Dit kerkenbeleidsplan bouwt verder op het kerkenbeleidsplan van 2017. Het houdt rekening met het pastoraal plan van 2024 en werd samengesteld door het CKB van Alken in samenspraak met de federale parochieraad, de kerkfabrieken en het gemeentebestuur van Alken. Vervolgens werd het goedgekeurd:

In dit kerkenbeleidsplan worden de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd met een beschrijving van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Dit document vermeldt een overzichtstabel met de genomen opties per kerk, de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

In een nieuwe visienota van de Vlaamse Overheid wordt bepaald dat elke gemeente een kerkenbeleidsplan moet opstellen dat legislatuur gebonden is, in dit geval voor de periode 2026-2031.

Dit plan moet het beleid helpen met het plannen op korte, middellange en lange termijn en kan dienen als leidraad voor toekomstige intenties betreffende het gebruik, nevengebruik of hergebruik van de 3 Alkense kerkgebouwen.

Op een eerste overleg op 11 september 2024 werden de resultaten van het reeds opgestelde en door deken Wim Keunen en bisschop Patrick Hoogmartens goedgekeurde Pastoraal Plan voorgesteld. Op basis hiervan en na verder overleg met de kerkraden, de federatieraad en het gemeentebestuur en onder regie van het CKB werd dit nieuwe Kerkenbeleidsplan 2026-2031 opgesteld.

Geschiedenis

De parochie **St.-Aldegondis** ontstond uit een religieuze stichting die tot de 11de eeuw aan Luik behoorde. De klokkentoren is vroeggotisch en werd gebouwd op de plaats van een [motteheuvel](#). Archeologisch onderzoek wijst uit dat de fundamenten en onderste lagen van de toren werden gebouwd met stenen van de muur van de Romeinse vesting Tongeren die toen (Hoge Middeleeuwen) verlaten was. Het eerste kerkgebouw stond vermoedelijk los van de toren op de plaats waar zich momenteel een plein (Laagdorp) bevindt.

Omstreeks 1600 werd gestart met de huidige parochiekerk die aanligt tegen de kerktoren. Onderzoek wijst uit dat de klokkentoren langdurig bewoond geweest is door een schoenmaker. Wellicht was hij ook de koster van de kerk. Meer historische informatie op de website van Agentschap Onroerend Erfgoed : <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/31659>.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Links de voormalig mottetoren op wat nu het "Hoogdorp" is. De vroegere kerk ligt op het "Laagdorp". De voormalige toegangsdeur van de mottetoren aan de zuidzijde werd ontdekt tijdens de restauratie van 2019. Achteraan zie je de rivier Herk met nog een [kelderhut](#).

Terkoest ontstond rond het Augustinessenklooster waar tot 2021 het rustoord St.-Cecilia gevestigd was. Het gehucht Terkoest werd in 1951 een zelfstandige parochie en de kerk werd toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangen. De huidige kerk werd gewijd op 11 november 1960.

De wijk **St.-Joris** is vernoemd naar de gelijknamige kapel (Hemelsveldstraat) die waarschijnlijk nog ouder is dan de zaalkerk van St.-Aldegondis. In 1944 werd het een parochie. Lange tijd had deze parochie een kapel in de nabije basisschool. De huidige kerk werd gewijd op 21 juli 1961.

Context anno 2025

Kerkelijk

De parochiefederatie omvat 3 parochies, zijnde St.-Aldegondis (centrum), St.-Joris en Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangen (Terkoest).

De belangrijkste parochiegemeenschap naar de recente geschiedenis bevindt zich in het centrum van de gemeente met de St.-Aldegondiskerk, ter plaatse ook gekend als “*de kerk van Alken-centrum*”. Deze monumentale kerk is de hoofdkerk van de federatie. In de 20ste eeuw zorgde demografische groei ervoor dat Sint-Joris en Terkoest belangrijke gehuchten werden.

De parochie Terkoest groeide rond de erediensten in de kasteelkapel van de familie Claes-d’Erckenteel sinds 1927. Het kasteel werd in 1952 verkocht aan zusters Augustinessen die er tevens een rustoord huisvestten. Het WZC Cecilia verhuisde in 2021 van Terkoest naar een nieuwe locatie in Alken-centrum. De 28 meer recente zorgappartementen (uit 2006) aan de Koosterstraat 24 blijven wel behouden. Voor het leegstaande oude klooster en de bijhorende kapel wordt naar herbestemming gezocht.

Binnen de gemeentegrenzen van Alken in het zuidwesten is er een gebied dat behoort tot de parochie Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming, basiliek van Kortembos, St.-Truiden. De gemeente Alken draagt bij in de lasten van deze basiliek.

Aan de kapellen langs de Pleinstraat en de Lindestraat zijn er gebeden en eucharistievieringen in de Mariamaand (mei) en de rozenkransmaand (oktober). Bij de St.-Joriskapel (Hemelsveldstraat) worden op de laatste zondag van april de ruiters, paarden en fietsers gezegend.

Staatkundig

Alken grenst aan Hasselt en Sint-Truiden. De bevolking is sterk op deze steden gericht, gezien hun regionale invloed. Hasselt is bovendien de provinciehoofdstad. Andere aangrenzende gemeenten zijn Wellen, Kortesseem en Nieuwerkerken. Nabijgelegen dorpskernen zijn Sint-Lambrechts-Herk, Stevoort, Wimmertingen (Hasselt), Ulbeek (Wellen), Kozen (Nieuwerkerken) en Kortembos (Sint-Truiden).

Alken is een uitgesproken landelijke gemeente met in de kernen overwegend woonfunctie. In het centrum bevindt zich een belangrijke brouwerij. Daarnaast zijn er een aantal kleine en middelgrote ondernemingen. De gemeente heeft een brede waaier van sport-, cultuur- en jeugd-verenigingen en ook nogal wat infrastructuur hiervoor.

Er zijn 6 basisscholen, waarvan er in elk van de 3 parochies één tot de katholieke koepel behoort. In het centrum is er een gemeentelijke basisschool. Secundair en hoger onderwijs is er niet. Het gemeentebestuur heeft een aantal religieuze of religieus verwante eigendommen in bezit met als belangrijkste: de kerktoren van de St.-Aldegondiskerk en de naburige St.-Aldegondiskapel. De gemeente bezit, naast haar administratieve en

sociale gebouwen 3 gemeenschapscentra, een bibliotheek en een sporthal. De St.-Joriskapel en de grotkapel in de Lindestraat zijn eigendommen van de kerkfabrieken.

In 2016 lanceerde de gemeente “*Alken Valley 2020*”, een meerjarenplan om vooral de omgeving rond het Laagdorp (centrale dorpsplein) en de aanliggende sport- en spelinfrastructuur te herwaarderen. Hierbij dient vermeld dat GC Taeymans (voorheen “*ParAl*” : parochiecentrum Alken) niet meer voldoet aan de huidige architectuur. O.a. de toegankelijkheid vormt een probleem en herbesteding of afbraak wordt overwogen.

Tijdens de gemeentelijke legislatuur 2019-2024 werd aanvang genomen met het aangepaste meerjarenplan “*Alken Vallei 2030*”. De Dorpsmolen, met voormalige vierkantshoeve de Alk met sport- en spelaccommodatie, zal grondig gerenoveerd en aangepast worden aan toekomstige behoeften. Het verouderde Taeymanscentrum, gebouwd door de parochie als PARochie ALken (“*Paral*”) en in 1993 verkocht aan de gemeente, zal verdwijnen. De activiteiten zullen verhuizen naar het eerder vernoemde gebouw rond de Dorpsmolen.

Pastoraal

De inwoners van Alken noemen zich overwegend Christelijk of Rooms-Katholiek, maar vooral de jongere generaties zijn weinig praktiserend. Door het landelijk karakter van de gemeente verblijven er regelmatig seizoensarbeiders. Hiervan zijn vooral de Polen opvallende kerkgangers.

Andere geloofsgemeenschappen met een gebeds- of ontmoetingshuis in Alken zijn de Sikh-gemeenschap (Steenweg 418) en Getuigen van Jehova (Stationsstraat 110).

Volgende omliggende parochies hebben een invloedssfeer binnen de gemeentegrenzen van Alken : Kortembos, Sint-Lambrechtsherk, Wimmertingen, Ulbeek.

Meerdere verenigingen zijn actief in liefdadigheid zoals Vincentius en Samana.

Het gemeentebestuur heeft een aantal religieuze of religieus verwante eigendommen in bezit met als belangrijkste : de kerktoren van de St.-Aldegondiskerk en de St.-Aldegondiskapel. De gemeente bezit, naast de administratieve en sociale gebouwen 3 gemeenschapscentra, een bibliotheek en een sporthal.

Cultureel

Alken heeft een veelheid aan culturele verenigingen, gaande over jeugdacademie, zangkoren, toneel, enz. Veel van deze verenigen volgen de christelijk visie : Chiro, KSA, scouts&gidsen, Okra, Femma, Ferm, Raak, ...

Bij de vieringen wordt vaak samengewerkt met de koren, in het bijzonder de kinderkoren Dolce Canto en het Terkooster kinderkoor, samen met de jeugdkoren D.C.Belles Band en Turn It Up, het Amaryllokoor, het St.-Aldegondiskoor en het St.-Joriskoor.

Bevolking

Elke kerk in Alken is anno 2025 eigendom van een kerkfabriek. Een kerkfabriek wordt bestuurd door een kerkraad. Het CKB is het koepelorgaan dat de contacten onderhoudt tussen de kerkraden en het gemeentebestuur.

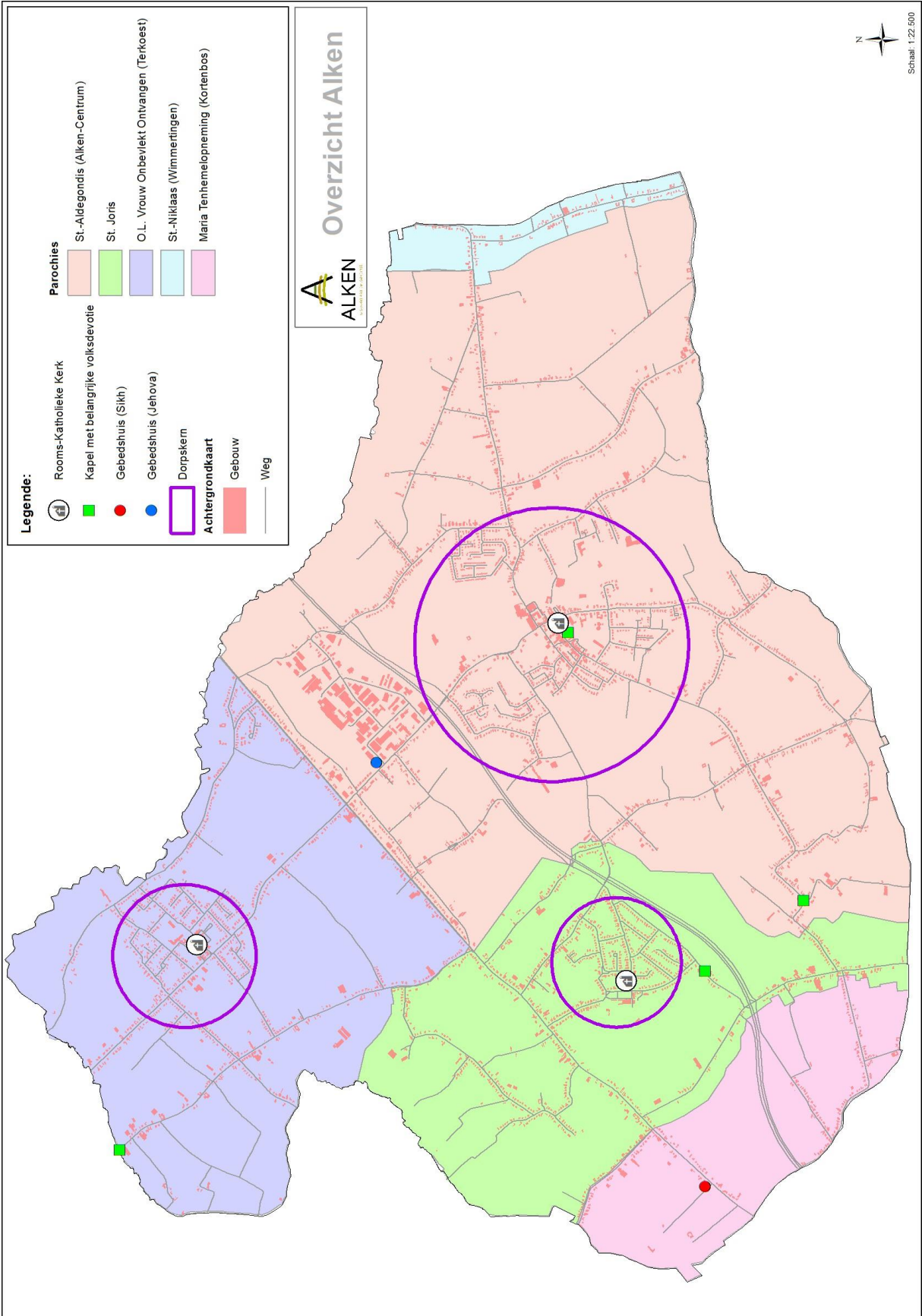
De kerken van St.-Joris en Terkoest zijn in hun geheel eigendom van de kerkfabriek. Voor St.-Aldegondis is het iets complexer. De toren en het omliggende kerkhof zijn eigendom van de gemeente, terwijl het schip van het gebouw, waar de vieringen plaats vinden, eigendom is van de kerkfabriek.

De volgende pagina's zijn per kerk de fiche met diverse gegevens. Daarbij worden op de landkaarten ook de bevolkingsaantallen grafisch weergegeven per parochie/wijk. Die zijn niet altijd in verhouding tot bijvoorbeeld de grootte, ouderdom of kostprijs van een kerk. In volgende tabel staan de bevolkingsaantallen per parochie/wijk dd. 9 december 2024:

Centrum	6258
St.-Joris	2407
Terkoest	2409
Kortenbos	541

Kortenbos

De basiliek Onze Lieve Vrouw van Kortenbos, patrones van Limburg, bedevaartskerk, de hoofdkerk van de provincie Limburg en één van de hoofdkerken van het bisdom Hasselt, is een geval apart. Ze ligt in een kleine parochie die zich geografisch zowel op het grondgebied van St.-Truiden als van Alken bevindt. De verhouding van het bevolkingsaantal is: [Sint-Truiden / Alken] 58,51% / 41,49%. De basiliek zelf ligt op het grondgebied van St.-Truiden.



Fiche: Sint-Aldegondis (“Alken-centrum”)

Identificatie

Naam : Sint-Aldegondiskerk

Ligging : Hoogdorpsstraat 1, 3570 Alken

Lambertcoördinaten : [216060,343](#) ; [174325,936](#)

Administratieve gegevens :

Kadastrale afdeling: ALKEN 2 AFD, Kadastrale sectie: F

Perceel: 0363/00A000, Capakey:

73302F0363/00A000

eigenaar :

- schip: kerkfabriek Sint-Aldegondis
- toren en omliggende kerkhof: gemeente Alken

Beschermingen :

Beschermd monument (19-01-1935 – heden ; object OL000613) omwille van het algemeen belang gevormd door de historische waarde, in casu de kunsthistorische en de oudheidkundige waarde.

Referenties :

- [Parochiekerk Sint-Aldegondis op Inventaris Onroerend Erfgoed \(ID=R 31659\)](#)
- [Parochiekerk Sint-Aldegondis in ODIS-databank \(id=2666\)](#)



Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Gotische kerk op de plaats van een zeer oude, religieuze stichting. De vierkante westtoren is vroeggotisch (1385) met polyonaal traptorentje aan de zuidzijde en steunberen van circa 1880. Driebeukig laatgotisch schip van twee traveeën (ca. 1600),

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

een transept van één travee, en een koor van twee rechte traveeën met vijfzijdige sluiting. In 1896-1899 restauratie en uitbreiding met sacristie, Onze-Lieve-Vrouwekapel (noordzijde van koor) en doopkapel aan de noordzijde, tussen toren en schip. Tijdens die restauratie werden 2 onderste verdiepingen van de toren samengevoegd en van gotische bogen voorzien aan oost- en westzijde om het huidige kerkportaal te realiseren.

Architecturale mogelijkheden

In de kruisvormige zaal bevinden zich een aantal dragende pijlers die belemmerend zijn voor het zicht naar het altaar. De zaal heeft vlakke bevloering waarbij het altaar verhoogd is. Er zijn een aantal aangrenzende kamers. Naast het altaar bevindt zich een ruimte die dienst doet als sacristie. Boven de sacristie bevindt zich de archiefkamer. Achteraan is er ruimte die gebouwd werd als week- en doopkapel. Tijdens de restauratie van 2019 werd deze ruimte omgebouwd tot toiletten met waterspoeling. Vooraan in de kerk bevindt zich een met hekken afgesloten ruimte die vandaag als weekkapel dienst doet.

Bouwfysische toestand

De St.-Aldegondiskerk werd volledig gerestaureerd: in 2013 het exterieur en in 2019 het interieur o.l.v. architect Michel Janssen te Tongeren.

Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De Aldegondiskerk is geografisch het meest centraal gelegen in Alken. Ze heeft een monumentaal karakter en is beschermd, evenals het omliggend kerkhof. De kerk is gelegen aan een plein en omgeven door het ommuurd en beboomd kerkhof. Deze kerk is, behalve het portaal, gesloten buiten de erediensten of andere activiteiten wegens onvoldoende beveiligd tegen diefstal en vandalisme.

Beschrijving van het actuele gebruik en de actuele functies

- Erediensten :
 - gebed (dagelijks)
 - eucharistie (op zondag)
 - doopsel, huwelijk, uitvaart,...
 - schoolviering (maandelijks)
 - huwelijksjubileum
 - vieringen met Pasen en Kerstmis.
 - speciale vieringen :
 - processie Sint-Aldegondis
 - 11 november
 - nationale feestdag
 - kermis
- Bijeenkomsten vormselcatechese (ca. 12x/schooljaar)
- Concerten (enkele keren per jaar)
- Tentoonstellingen
- Film (vrijdag tijdens de vasten)

Fiche: O.L.Vrouw Onbevlekt Ontvangen, Terkoest

Identificatie

Naam : O.L.V. Onbevlekt Ontvangen, Terkoest

Ligging : Claes d'Erckenteelplein 1, 3570 Alken

Lambertcoördinaten : [213831,051](#) ; [176843,465](#)

Administratieve gegevens :

Kadastrale afdeling: ALKEN 1 AFD, Kadastrale sectie: B

Perceel: 0089/00C006, Capakey: 73001B0089/00C006

eigenaar :

Kerfabriek O.L.V. Onbevlekt Ontvangen, Terkoest,
Alken

Beschermingen :

Opgenomen in Inventaris Onroerend Erfgoed. Geen beschermingen.

Referenties :

[Parochiekerk Terkoest op Inventaris Onroerend Erfgoed \(ID=R 31730\)](#)

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.



Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

De bouw van parochiekerk Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen van Terkoest, werd gestart in 1959, de wijding was op 11 november 1960. Het is een neo-traditionele zaalkerk met vrijstaande kerktoren.

Architecturale mogelijkheden

De kerk van Terkoest is een tweebeukig middelgroot gebouw met een voorportaal. Er zijn een driehonderdtal zitplaatsen. Ze bestaat uit een breed schip met een smalle noordelijke

zijbeuk en een rechthoekig koor in oostelijke richting. Naast het koor bevindt zich de sacristie. Los van de kerk, maar wel verbonden door een gang, staat aan de zuidkant de 21 meter hoge kerktoren met een korte spits. Hij bevat drie klokken en een elektronisch gestuurde beiaard met twaalf klokjes. Aan drie zijden van de toren heb je een groot wijzeruurwerk. Alle ramen van deze sobere maar gezellige kerk zijn uitgevoerd in brandgeschilderd glas.

Bouwfysische toestand

Het gebouw is aan de zijde van de kerktoren toegankelijk voor andersvaliden. Het interieur van de zaalkerk dient gerestaureerd. Er is waterinsijpeling in de kelder. Buitentrap naar sacristie en toilet dienen gerenoveerd. Kerkverlichting is gedeeltelijk vervangen door energiezuinige LED-verlichting. Dit dient voortgezet. De sanitaire ruimte moet uitbreiden, aangepast en gemoderniseerd worden.

In 2023 werd door Monumentenzorg een grondige controle uitgevoerd. Aan het kerkbestuur werd een lijst afgeleverd met actiepunten op korte, middellange en lange termijn.

Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Het kerkgebouw bevindt zich centraal in het dorp, vlak naast het oude kasteel Claes-d'Erckenteel dat sinds 1952 eigendom is van de zusters Augustinessen. In het meer recente gedeelte (2005) bevinden zich 28 assistentiewoningen. Het WZC Cecilia is sinds 2021 verhuisd naar Alken-centrum (Boskoopweg). In de toekomst (2026-2027) wordt de verouderde gedeelte van het WZC afgebroken en vervangen door meer moderne zorghuisvesting. Het kasteel heeft nog steeds een kapel. Vlakbij bevindt zich de katholieke basisschool en het gemeenschapscentrum d'Erckenteel. De afstand tot het kerkhof bedraagt minder dan honderd meter. Er zijn redelijk veel parkeermogelijkheden.

Beschrijving van het actuele gebruik en de actuele functies

Deze kleinere kerk heeft een meer intieme sfeer. In de sacristie is een kleine keuken ("koffiekamer") voorzien.

Zaalkerk :

- Erediensten : uitvaarten, schoolvieringen, Kerstmis.
- Concert en (enkele keren per jaar : zangkoren en muziekverenigingen)
- Schoolvoorstellingen (nabij gelegen basisschool)
- Tentoonstellingen

Sacristie / vergaderruimte :

- Repetitieruimte voor het koor
- Vergaderzaal kerkraad en verenigingen (o.a. FERM)

Fiche: Sint-Joris

Identificatie

Naam : Sint-Joriskerk

Ligging : Sint-Jorisstraat 46, 3570 Alken

Lambertcoördinaten : [213581.509](#) ; [173853.092](#)

Administratieve gegevens :

Kadastrale afdeling: ALKEN 1 AFD, Kadastrale sectie: I

Perceel: 0430/00H000, Capakey: 73001I0430/00H000

eigenaar :

Kerfabriek Sint-Joris, Alken

Beschermingen :

Opgenomen in Inventaris Onroerend Erfgoed. Geen beschermingen.

Referenties :

[Parochiekerk Sint-Joris op Inventaris Onroerend Erfgoed \(ID=R 84068\)](#)

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.



Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

De kerk van Sint Joris is een voorbeeld van de bouwstijl van de jaren 1950. Dit gebouw is het grootste van de 3 Alkense kerken en mogelijk de grootste kerk van het dekenaat. De architectuur maakt het gebouw geschikt voor ontvangst van grote groepen. De akoestiek is voortreffelijk en er vinden enkele keren per jaar concerten plaats.

Architecturale mogelijkheden

Gezien de grootte van de zaalkerk zijn er veel mogelijkheden voor herindeling en nevenbestemming. Niettemin wenst de kerkraad het behoud van de grote kerkruimte voor

o.a. grotere kerkelijke vieringen en concerten. Daardoor mag een herindeling t.b.v. nevengebruik niet permanent zijn.

Naast het kerkgebouw (<30 m) bevindt zich het gemeenschapscentrum Sint-Joris met grootkeuken en sanitair (toiletten). Dit maakt de combinatie van grote activiteiten in het kerkgebouw, gecombineerd met recepties of maaltijden in het gemeenschapscentrum mogelijk.

Bouwfysische toestand

Voor zover bekend zijn er geen problemen met de funderingen en de stabiliteit van de zaalkerk en de toren. Het dak vertoont meerdere waterlekken en voortdurende herstellingen dringen zich op. Bij koud weer moet de koster de avond voor een viering de verwarming gaan aanzetten. Van de verlichting met klassieke lampen zijn er meerdere defect. Die zou best vervangen worden door moderne, energiezuinige verlichting.

Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Deze kerk is binnen het decanaat St.-Truiden het grootst en het meest geschikt om grote groepen te ontvangen. Samen met de parochieschool, het ontmoetingscentrum Sint Jorisheem, de kinderopvang, het scoutslokaal, het voetbalplein en het zanglokaal vormt zij het hart van de St.-Joriswijk. Deze gebouwen vormen een eenheid rond een grasveld waar regelmatig diverse activiteiten plaatsvinden. Het torenuurwerk is van ver te zien en samen met het klokkenspel maakt het deel uit van het lokale leven.

Beschrijving van het actuele gebruik en de actuele functies

- Erediensten : huwelijken, uitvaarten, schoolvieringen, Pasen en Kerstmis, processie.
- Concerten (enkele keren per jaar)
- Tentoonstellingen

De zaal van deze kerk is dagelijks open voor persoonlijke bezinning en het offeren van kaarsen.

Aan de buitenzijde van de toren zijn GSM-antennes geplaatst als relaisstation.

Toekomstig gebruik en plan van aanpak

Begripsverklaring: herbestemming of neven-gebruik in ruimte en tijd

Herbestemming betekent dat een kerk in zijn geheel een andere bestemming krijgt. De kerkfabriek kan het gebouw verhuren, verkopen of afbreken. Dit is altijd onderworpen aan voorwaarden en moet steeds goedgekeurd worden door de bisschop.

Nevenbestemming betekent dat een kerk slechts gedeeltelijk een andere bestemming krijgt, terwijl de parochie er gebruikt van maakt voor de erediensten of haar eigen activiteiten, zoals catechese, huwelijksvoorbereiding, etc.

Voor nevenbestemming kan er sprake zijn van "**in tijd**" of "**in ruimte**". "In tijd" betekent dat er niet parochiale activiteiten doorgaan gedurende een welbepaalde tijdsspanne. Een typisch voorbeeld is een concert met receptie in de kerkzaal. Met "in ruimte" wordt bedoeld dat een gedeelte van de kerk een andere bestemming krijgt. Een voorbeeld daarvan is de kerk van Terkoest waar het schip van de kerk verdeeld zou worden voor de erediensten en een ruimte waar de harmonie wekelijks haar repetities houdt.

Een herbestemming of nevenbestemming wordt beschouwd als valorisatie. Dat is een proces van het behouden of verhogen van de waarde van een kerk.

Meer informatie: parcum.be/nl/blog/definities-gebruik-kerk .

De federatieraad heeft in haar pastoraal plan 2024-2030 gekozen voor een verdere federatieve werking met respect voor de drie parochies. Ten gevolge van een algemene vermindering van het aantal voorgangers en kerkbezoekers, maar rekening houdend met de lokale gevoeligheden, werden een aantal beslissingen genomen. De wekelijkse eucharistieviering zal doorgaan in de hoofdkerk van St.-Aldegondis. In alle parochiekerken kunnen nog schoolvieringen plaatsvinden en op uitdrukkelijk verzoek ook begrafenissen.

Eerste communie- en vormselvieringen zullen doorgaan in Sint-Aldegondis en Sint-Joris. Speciale vieringen bij Allerheiligen, Kerstmis en Pasen kunnen in de drie parochiekerken.

Zondagskerk

Net als in het kerkenbeleidsplan 2017, kiezen de parochieraden en het CKB voor het behoud van de Sint-Aldegondiskerk als zondagskerk.

Tijdens de restauratie van 2019 werden in de voormalige "*weekkapel*" van de St.-Aldegondiskerk moderne toiletten voorzien, toegankelijk voor mensen met een beperking.

De zondagskerk zal in de toekomst hoofdzakelijk voor de eredienst gebruikt worden. Valorisatie is mogelijk door bvb. concerten, voordrachten e.d. voor zover dit niet in strijd is met de religieuze betekenis van het gebouw. Mogelijkheden betreffende toeristische bezoeken worden onderzocht mits inachtneming van de beveiliging. Inmiddels werd de kerkfabriek van St.-Aldegondis lid van [Open Kerken](#).

Modernisatie

In de initiële plannen voor de restauratie van de St.-Aldegondiskerk (2013) waren zaken voorzien om er een [Open Kerk](#) van te maken. Het betreft dan beveiliging tegen diefstal, vandalisme, enz. van de religieuze en kunstvoorwerpen. Daarnaast zouden vaste camera's voorzien kunnen worden voor bewaking. Tevens zouden ze gebruikt kunnen worden voor rechtstreekse uitzending van de vieringen voor zieke of hoogbejaarde parochianen. Het plaatsen van een oprolbaar projectiescherm en/of beeldscherm(en) zijn zinvol als de familie bij begrafenissen de levensverloop van de overledenen kunnen projecteren. Door gewijzigde wetgeving (B.T.W. voor kerkfabrieken) bleek dat budgettair niet meer mogelijk in 2019.

Nevengebruik

Het blijkt dat de kerkraad van St.-Aldegondis de voorbije jaren steeds vaker toestemming gaf voor het tijdelijk gebruik van de kerk (concerten, evenementen van het Davidsfonds, ...) die voorafgaan of gevolgd worden door een receptie. Het zou een interessante dienstverlening zijn aan de christelijke verenigingen om een kleine bergruimte te voorzien met o.a. receptietafels, een koelkast en service (glazen en schoteltjes voor hapjes).

O.L.Vrouw-Onbevlekt-Terkoest

In 2017 werd er gestart met een burgerparticipatieproject om te zoeken naar eventuele nevenbestemmingen in tijd en ruimte. Daaruit volgden een zeventigtal voorstellen, allemaal in de socio-culturele sfeer.

Na intens overleg tussen gemeente, kerkfabriek en harmonie werd er begin 2022 een overeenstemming gevonden om voor de harmonie Sint-Aloysius een nieuwe vaste stek in het achterste gedeelte van de parochiekerk van Terkoest te realiseren. Een prinsipsakkoord werd goedgekeurd door de bisschop van Hasselt. Een architectenbureau tekende de plannen, waarbij een deel van de opdracht was ook om rekening te houden met andere, latere bestemmingen voor de rest van het kerkgebouw. Echter, bij indiening van offerte/raming, werd vastgesteld dat het door de gemeente voorziene budget ruimschoots werd overschreden. Een nieuwe aanbesteding zou moeten uitgeschreven worden.

Medio 2024 kwam de vraag van de gemeente om een gedeelte van het kerkgebouw te mogen gebruiken als tijdelijke opvang voor de harmonie. De piste van het creëren van een box in de kerk wordt onderzocht. Mogelijkheden naar verhuring en deling van kosten werden besproken. Tevens werd het inrichten van de oude sacristie, het lokaaltje links achteraan als men de kerk binnenkomt, naar een goede, hygiënische ruimte gepland. De toekomst zal uitwijzen wanneer en op welke wijze ons kerkgebouw verder ter beschikking zal staan voor de Terkoestse gemeenschap.

Medegebruik door andere Alkense verenigingen wordt zeker onderzocht en aangehouden mits een duidelijke huurovereenkomst en afsprakennota. De huidige sacristie wordt momenteel al gebruikt voor bestuursvergaderingen van FERM. Op termijn kan de piste van nevenbestemming in tijd en ruimte/herbestemming onderzocht worden. Hierbij rekening houdend met de evolutie van de pastorale activiteiten, het lokale draagvlak en

de concrete invulling van eventuele projecten. Voor de kerk van Terkoest bestaat reeds een huisreglement voor gebruik door derden.

Sint-Joris

Net als de kerk van Terkoest komt ook het kerkgebouw van Sint-Joris in aanmerking voor activiteiten van nevengebruik in ruimte en tijd. Voorlopig zijn er nog geen concrete plannen. Op termijn kan de piste van herbestemming onderzocht worden. Hierbij rekening houdend met de evolutie van de pastorale activiteiten, het lokale draagvlak en de concrete invulling van eventuele projecten.

Visie voor Alken

Voor de 3 kerken zijn er momenteel reeds een aantal valorisaties : concerten, lezingen, conferenties, tentoonstellingen, filmvoorstellingen, ... Het CKB wenst actief op zoek te gaan om dit verder uit te breiden. Tevens wenst ze de mogelijkheden van de kerkgebouwen meer bekendheid te geven, in eerste instantie binnen de katholieke gemeenschap en verenigingen, maar ook in de hele gemeente. Het CKB staat open voor de ideeën en noden die leven bij de parochianen en bij de burgers inzake het gebruik van de kerkgebouwen.

	2026-2031
St.-Aldegondis, centrum	zondagskerk ; valorisatie ; nevenbestemming in tijd en ruimte
O.L.V.-Onbevlekt Ontvangen Terkoest	parochiekerk ; valorisatie ; nevenbestemming in tijd en ruimte met optie op een herbestemming bij een concreet gedragen plan.
St.-Joris	parochiekerk ; valorisatie ; nevenbestemming in tijd en ruimte met optie op een herbestemming bij een concreet gedragen plan.

Samenwerking Gemeentebestuur en Centraal Kerkbestuur (CKB)

Voor elke parochie/wijk zijn de zaalkerken de grootste overdekte ruimtes met specifieke mogelijkheden. Het Gemeentebestuur en het CKB zijn er zich van bewust dat de gebouwen voor socio-culturele doeleinden gebruikt kunnen worden.

Terwijl er voor het kerkenbeleidsplan 2017 een brede oproep naar de bevolking was om na te denken over het gebruik van de kerkgebouwen, werd dit plan opgesteld na vele overlegmomenten in de kerkfabrieken, het CKB en het gemeentebestuur.

Tijdens een eerste overleg met de gemeente op 11 september 2024 werd de aanzet gegeven voor verder overleg. Het CKB zou een kerkenbeleidsplan opstellen. Met dit ontwerp van kerkenbeleidsplan werd er verder overleg met het gemeentebestuur georganiseerd.

De besluitvorming werd, na overleg met de pastoor, de bisschop en de gemeenteraad, in het definitieve plan opgenomen.

Geraadpleegde bronnen

- Pastoraal plan 2024-2030 van parochiefederatie Alken, decanaat St.-Truiden.
- Alken tussen mammoet en computer (ISBN: 9789090072029)
- [Parcum: kerkenbeleidsplannen](#)
- www.alken.be
- [Agentschap Onroerend Erfgoed in Vlaanderen](#)
- [Geschiedkundige Kring van Alken](#)
- [Wikipedia](#)